

Миграционните вълни, движението на циганските групи не подменят общата представа за физическия им облик. И в края на XIX век те са: "...доста мургави, с големи, светли, черни и живи очи, черна като смола коса, също и вежди, и бели като слонова кост зъби" (Димитров 1894: 81). Осман Кадир Якубов, 32 годишен циганин, се описва в полицейските документи с „ръст – среден, очи – кестеняви, вежди и въси² – черни..." (ТДА София, ф.41-к, оп.1, а.е.449, л.224). Старозагорската циганка Зинка остава в спомените на местните жители като красавица "чаровница – тъничка, височка. Очите ѝ големи, отворени, усмихнати – два чисти прозореца, в които слънцето е блискало обилна светлина..."

През 30-те год. на XX век в циганското кабаре на Исмаил в кв. Татарлъ-Кьоновица в София пристига от Видин певицата Кева. „Една двадесетгодишна, стройна и подвижна, с красиво мургаво лице и черни като въгленни очи, със спусната до кръста черна буйна коса... Кева беше много привлекателна жена – и като артистка, и като прекрасен човек. Обличаше се изискано" (Костенцева 1979: 46).

Но забележими са и контрасти: "Има между тях тънки, та високи хубави циганки, които напомнят за техния произход от бреговете на Индия, ала покрай тях и грозни, изгорели, почти негърски лица". И докато „...Те

играят, хубави циганки. Какви хубави циганки имаше... избирал човекът бели циганки, с дълги коси, с шалвари играят...", то "вътре в талигите пък хроми старици лежат изнемогнали от дългия път. И колко те са грозни, страшни с големи един или два пожълтели зъба, посивели коси, а лицето с хиляди гънки. Но да е само това? - с дни не са турили вода на лицето си, нечисти, смрадливи...". Лазарките в края на XIX век в Пловдив са „Млади циганки, облечени в шарени рокли и блузи, накичени с какви ли не джунджурии, с малка китка на ухото. ... А между тези млади понякога имаше чудни красавици, стройни, изящни, мургави, с големи пламтящи очи.... Всякога ги придружаваше някоя стара циганка, с бяла плитка, шарена забрадка, с два-три криви зъба в устата..."

Циганско момиче. София, кр. XIX век

² ВЪСИ – КОСМИ